

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Емил Илиев Куков, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

На дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по изобразително изкуство)

Автор: Елена Веселинова Панайотова

Тема: **Модел за развитие на визуалното изразяване в обучението по изобразително изкуство в 7. и 8. клас на общообразователна подготовка в средните училища**

Научен ръководител: доц. д-р Мая Димчева - СУ „Св. Климент Охридски“

Рецензираният труд се състои от 242 страници основен текст, 5 страници литература (от 123 източника на кирилица и 8 източника на латиница), също и приложение от 133 страници с визуални материали (в отделно тяло). Основният текст е структуриран в увод, три глави обобщения и изводи и заключение, включващо критичен анализ и приноси.

Заглавието съответства на съдържанието на дисертацията, а изборът на темата е оригинален и благодатен за изседване, защото разглежда специфични особености касаещи изкуството, изучаването на културното наследство и екологията. В разработката се търсят форми за стимулиране на творческите търсения на учениците, чрез повишаване на техния интерес към графичните възможности на дигиталните изображения.

В увода са поставени значими проблеми отнасящи се до преподаването на изобразително изкуство с включване информационни технологии и формиране на знания и умения за визуално изразяване, което от своя страна спомага за изграждането на личности с философско-художествена грамотност.

В тази част са представени педагогическите аспекти на дисертационния труд. Обект на изследването е процесът на обучение по изобразително изкуство и информационни технологии с елементи на компютърна графика в 7 и 8 клас, а предмет на изследването е начинът на визуално изразяване на ученици от 7 и 8 клас. Актуална е

основната цел на изследването – да се създаде педагогически модел за развитие на визуалното изразяване, като се проследи връзката между традиционните произведения и съвременните интерпретации на визуални образи. Задачите на дисертационната разработка са изведени аргументирано. Хипотезата е солидна, постановките и методите на изследване са формулирани логично и същевременно с висока култура на изказа, освободени от излишна усложненост.

Глава първа „Културологична и философска същност на визуалния образ на „Дървото на живота““ представлява теоретична рамка в която е направен обзор на културологичните аспекти и съвременните интерпретации на визуалния образ на „Дървото на живота“. По аналогичен начин и в подобен контекст са разгледани темите „Колелото на живота“, „Вечния живот“ и „Хармонията в природата“, в тяхната цикличност, повтаряемост, опазване и връзката им с народните празници и обичаи.

Глава втора „Учебен процес. Необходими знания и умения“ включва проследяване на мястото и ролята на обучението по изобразително изкуство и информационните технологии, съотнесено към ДООИ в 7 и 8 клас. В тъканта на съдържанието на втора глава авторът прави връзка между изкуството и виртуалната реалност, чрез разширяване на представите за визуалната култура с дигитални средствата. Тук се дават знания за компютърна графика и ползването на специализиран софтуер. Анализирани са специфичните методи на преподаване на изобразително изкуство в дигитална среда.

В глава трета „Описание на предложения педагогически модел. Апробиране на модела.“ е представен използваният педагогически модел и сценариите на уроците. Разгледани са и методите и подходите прилагани в учебния процес по Изобразително изкуство и Информационни технологии с елементи на компютърна графика в 7 и 8 клас. След успешното прилагане на предложения педагогически модел е направен количествен анализ на резултатите, от задачи от констатиращ и контролен експеримент, също и от диагностични тестове. В края на главата са включени обобщения и изводи, които са следствие и резултат на апробиране на предложения педагогически модел.

Положително качество на дисертационния труд е извеждането на изводи след всяка глава, което дава допълнителна представа и яснота за достоинства на теоретичната разработка.

Имам и препоръка към разработката: В отделни части на дисертацията се забелязват текстове свързани с теорията на изкуството /видове композиции, хармонии и др./, които в известен смисъл натежават и са присъщи на учебници и учебни помагала, така че те биха могли да бъдат съкратени.

Дисертационния труд включва приложение, с нагледен материал, който е във връзка с културологичното представяне, а също и резултати на учениците от задачите, изпълнени в педагогическия модел.

Направени са изводи и заключения, убедително доказващи постиганатите положителни резултати. Чрез интерактивно обучение по изобразително изкуство и прилагане на информационни технологии при изпълнение на художествени проекти, бе дадена възможност на учениците да развият индивидуалните си качества на творци.

Изведени са научни приноси, които са убедителни и обективно следват резултатите от извършената работа.

Посочените 8 публикации са пряко свързани с дисертационното изследване.

Моето мнение е, че дисертационният труд на Елена Панайотова притежава високи научни качества. Изведените в него резултати и направените изводи са много полезни и необходими за усъвършенстване на учебния процес по Изобразително изкуство в 7 и 8 клас.

С оглед казаното намирам за основателно, да дам своята положителна оценка на предложения дисертационен труд и автореферат към него и предлагам пред Научното жури, на Елена Веселинова Панайотова да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”, по научна специалност 05.07.03 Методика на обучението по изобразително изкуство.

19 февруари 2020 г.

Проф. д-р Емил Куков